

Danes boš spoznaval svetovna verstva in njihovo razširjenost v svetu.

Poleg priloženega gradiva bodi pozoren na besedilo v učbeniku na straneh 58-63.

Kot veš, bo naš končni cilj igra parov oziroma igra spomina, zato razmišljaj tudi v tej smeri!

Vaja za začetek:

Med velika svetovna verstva uvrščamo hinduizem, krščanstvo, islam, budizem in judovstvo.

- Nariši njihove verske simbole. Pomagaj si s spletom in spodnjim gradivom.
- V preglednico dopiši, kaj že veš o navedenih svetovnih verstvih.

BUDIZEM	KRŠČANSTVO	ISLAM	HINDUIZEM	JUDOVSTVO

Krščanstvo

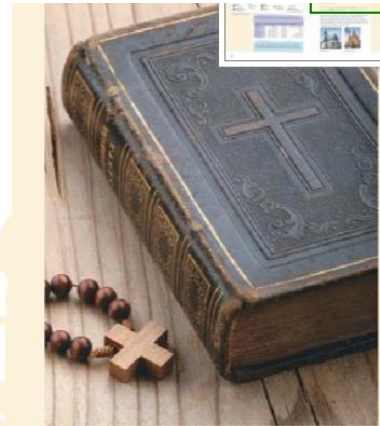
Krščanstvo je najbolj razširjeno verstvo sveta. Prevladuje v Evropi, vseh treh Amerikah, v Avstraliji, na Novi Zelandiji in v nekaterih delih Afrike. Nastalo je pred 2000 leti na Bližnjem vzhodu. Njegov ustanovitelj je **Jezus**. Krščanstvo temelji na izročilu o življenju Jezusa, njegovi mučeniški smrti na križu in vstajenja Jezusa, ki naj bi bil božji sin. Pripadniki krščanstva, **kristjani**, verujejo v enega boga. V svojem dvatisočletnem razvoju se je krščanstvo razdelilo na **tri velike skupine**:

- **katolištvo**,
- **pravoslavje**,
- **protestantizem**.

Delitev krščanskih cerkva.

Biblija

Osrednja krščanska knjiga je **Sveto pismo** ali **Biblija**. Pomembni verski prazniki so **velika noč**, **binkošti**, **božič** ... Verska zgradba, namenjena bogoslužju, je **cerkev**.

Krščanstvo je zelo vplivalo na svetovno in slovensko zgodovino, družbo in kulturo, saj je bilo uradna vera rimskega cesarstva. Zato ni nenavadno, da je najbolj razširjeno verstvo v Sloveniji. Več kot dve tretjini slovenskih državljanov se proglašajo za kristjane, od tega je večina pripadnikov Rimskokatoliške cerkve. Večji krščanski cerkvi v Sloveniji sta tudi evangeličanska in srbska pravoslavna cerkev.

ISLAM

Polmesec

Koran

Islam

Islam je najmlajša svetovna religija. Nastal je na začetku 7. stoletja na Bližnjem vzhodu. Njegov začetnik je bil **Mohamed**. Islam je po razširjenosti drugo največje verstvo sveta. Prevladuje v severni Afriki, na Arabskem polotoku, v srednji in zahodni Aziji ter Indoneziji. V nekaterih državah je islam državna religija. Precej pripadnikov (večinoma priseljencev oziroma njihovih potomcev) je tudi v Evropi. Pripadniki islama, **muslimani**, verujejo v enega boga Alaha. Islamska sveta knjiga je **Koran**. V nekaterih državah so določila iz Korana zapisana tudi v državnih zakonih. Pomembna verska praznika sta **kurbanski** in **ramadanski bajram**. Verski objekti se imenujejo **džamije** oziroma **mošeje**.

Pet stebrov islama je:

- izpovedovanje, da ni drugega boga razen Alaha,
- opravljanje molitve,
- dajanje miloščine,
- romanje v Meko,
- post v mesecu ramadana.

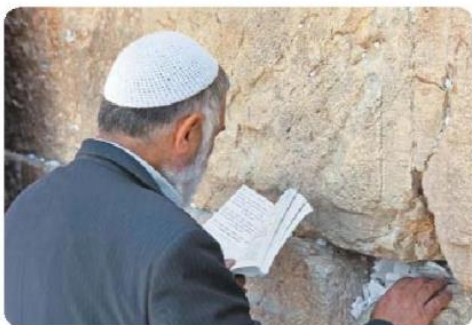
Muslimani se delijo na tri razdeljene skupine: **suniti**, **šiiti** in hadrižiti, ki se ne strinjajo v tem, kdo je upravičen do Mohamedovega nasledstva.

Islamski misleci in njihova dela so močno vplivali na razvoj moderne znanosti. Islam je tako v svetu kot tudi pri nas najbolj razširjena veroizpoved za krščanstvom. V Sloveniji sta dve registrirani islamski verski skupnosti.

JUDOVSTVO

Judovstvo

Judovstvo je staro približno 4000 let in je najstarejša vera v enega boga. Njen začetnik je bil **Abraham**. **Judje** so etnično-verska skupina, ki jo sestavljajo pripadniki judovstva. Večina jih živi v ZDA, Izraelu in Evropi. Judje verjemejo, da so izbrano božje ljudstvo. Tora ali Postava je najpomembnejši del judovske oziroma hebrejske biblije. **Sinagoga** je kraj za branje Tore, za izobraževanje in družbeno življenje. Pomembni verski prazniki so pasha (judovska velika noč), hanuka (praznik luči), jomkipur (praznik sprave) ... Judovstvo je bilo deloma tudi osnova za krščanstvo in islam.

Vernik bere judovsko biblijo.

Davidova zvezda

Sinagoga

Hinduizem

Hinduizem je najstarejše veliko verstvo. Nastalo je pred letom 2000 pr. n. š. Po številu pripadnikov je tretja največja veroizpoved. Pripadniki hinduizma, **hindujci**, živijo v skoraj sto državah, največ pa jih je v Indiji. Sveta besedila so **Vede**. Osrednje ideje hinduizma so **samsara** (krog smrti in rojstev), ki vključuje **reinkarnacijo**, ter **karma** in **darma** (moralna pravila). Hinduistično pojmovanje boga je zelo zapleteno, saj vključuje **številna božanska bitja**, ki izvirajo iz najvišjega božanstva oziroma so temu podrejena. Hindujci svoje obrede opravljajo doma ali v **templjih**. Hinduizem vpliva tudi na družbeno ureditev, saj deli ljudi v kaste. Danes so kaste uradno prepovedane, niso pa v celoti izkoreninjene.

Aum

Srednja pot

Kip Bude

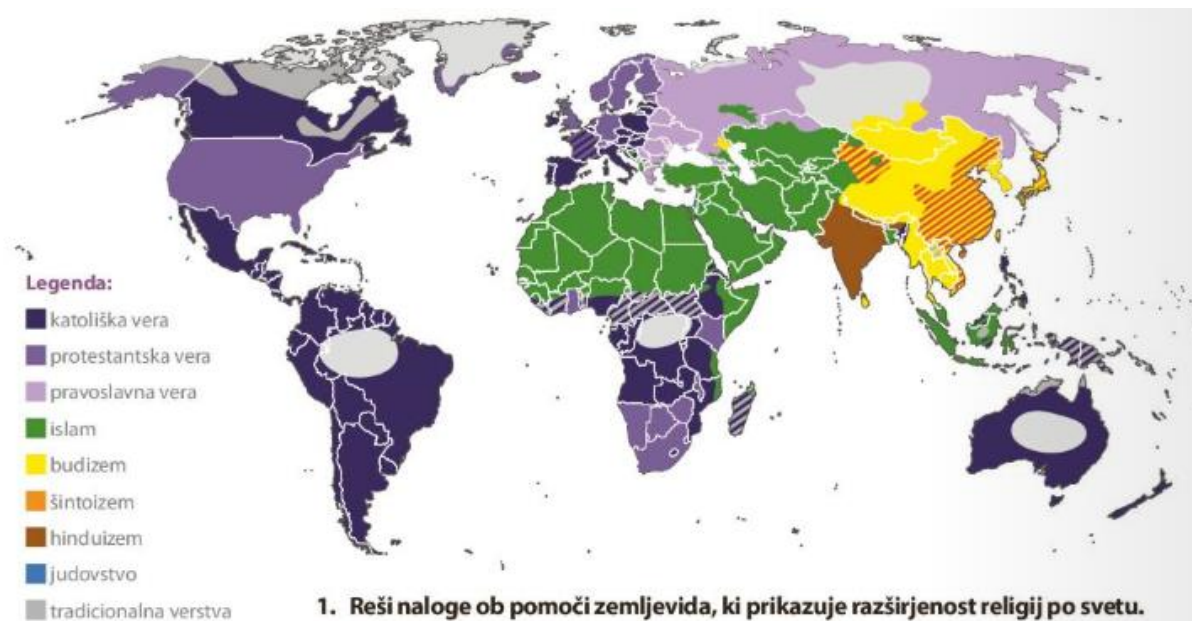
Budizem

Začetnik budizma je Sidharta Gautama – **Buda** (razsvetljeni), ki je živel okrog leta 500 pr. n. š. Budizem je razširjen po vsem svetu, največ budistov je v Tibetu, Mongoliji, Nepalu, na Japonskem in v jugovzhodni Aziji. Budov nauk je zapisan v različnih budističnih spisih – med pomembnejšimi so spisi **Tipitaka** (Tri košare). Nauk pravi, da je trpljenje posledica želja in navezanosti na stvari. Trpljenju se lahko izognemo s pravim načinom življenja (**srednja pot**) in dosežemo stanje miru in razsvetljenja (**nirvana**). Na ta način prekinemo krog smrti in rojstev, ki je pojmovan kot ječa. Budisti svoje obrede opravljajo večinoma doma.

Konfucionizem

Začetnik konfucionizma je kitajski filozof **Kunfucij**, ki je živel približno v istem času kot Buda. Konfucionizem je pogosto prepleten z budizmom in je bolj način življenja kot vera. Najbolj je razširjen na Kitajskem in v drugih državah vzhodne Azije.

Še vaja:

1. Reši naloge ob pomoči zemljevida, ki prikazuje razširjenost religij po svetu.

- a) Na katerih kontinentih je največ kristjanov – katolikov?

- b) Katera vera prevladuje v severni Afriki, na Bližnjem vzhodu in v osrednji Aziji?

- c) Na katerih kontinentih so tradicionalna verstva, to so verovanja človeških skupin, ki živijo na preprosti razvojni stopnji?

- č) Za kateri kontinent sta značilni veri budizem in hinduizem?

Razmišljaj o parih za igro spomina!

2. Oglej si stolpčni diagram in reši naloge.

a) Katere vere imajo najmanj 1 milijardo pripadnikov?

b) V diagramu podčrtaj vere, ki jih že poznaš.

c) Ali poznaš kakšno verovanje, ki ni označeno pri 1. in 2. nalogi? Če da, zapiši ime.